

De economische kracht van de ondernemende vrouw

drs. Monique Brummans
drs. Nicolette Loonen
dr. Ingrid Verheul
drs. Josette Dijkhuizen
dr. Caroline Essers
dr. Ilse Matser
dr. Chantal Remery
Michiel de Wilde MBA
drs. Lonneke van der Waa
prof. Dianne Bevelander
drs. Madeleine van der Steege

DIT IS EEN UITGAVE VAN

Stichting Maatschappij en Onderneming

Lange Voorhout 92

2514 EJ Den Haag

Telefoon: +31(0)70 3528 528

Email: contact@smo.nl

Redactie: Thomas van Zijl

SMO-begeleider: Annamarie Scharrenberg, Valerie Nanhekhan

Omslag ontwerp: Dito Yudhiana

DTP en illustraties: Thomasbijen.com

Druk: Ten Brink B.V., Meppel

ISBN: 978-90-6962-253-8

Bestelnummer: 0366

SMO-2015/1

© Stichting Maatschappij en Onderneming 2015

Niets van deze uitgave mag op welke wijze dan ook worden verveelvoudigd zonder de voorafgaande toestemming van de uitgever en andere auteursrechthebbenden. SMO is niet aansprakelijk voor gegevens die door derden werden verstrekt.

SMO COMMUNITY LID

Wij nodigen u graag uit om SMO community lid te worden voor € 49,50 per jaar. U ontvangt dan automatisch reeds verschenen publicaties uit het kalenderjaar en de nieuwste publicatie, evenals de uitnodigingen voor door SMO georganiseerde bijeenkomsten. Als SMO community lid bent u sterk betrokken bij onze stichting en blijft u op de hoogte van ontwikkelingen in maatschappij en bedrijfsleven. Voor het Jong SMO-lidmaatschap (tot 30 jaar) geldt een aangepast tarief van €25,00 per jaar. Aanmelden kan op de website www.smo.nl of u kunt bellen met de ledenadministratie: +31(0)70 3528 528.

SMO publiceert gefundeerde analyses, bundelingen en reviews op het raakvlak van maatschappij en onderneming, onder verschillende pijlers.

Deze SMO-analyse valt onder de pijler [Innovatie & Ondernemerschap](#).

TEN GELEIDE	5
<i>Kim Boersma</i>	
1: VROUWELIJK ONDERNEMERSCHAP IN NEDERLAND	7
<i>Monique Brummans en Nicolette Loonen</i>	
2: HET STIMULEREN VAN VROUWELIJK ONDERNEMERSCHAP	21
<i>Josette Dijkhuizen en Ingrid Verheul</i>	
3: VROUWELIJK ONDERNEMERSCHAP VANUIT VERSCHILLENDE PERSPECTIEVEN	31
3A: Familiebanden: Vorming van identiteit van vrouwelijke migrantondernemers op het publiek-private speelveld	32
<i>Caroline Essers</i>	
3B: Vrouwen in het familiebedrijf	38
<i>Ilse Matser en Chantal Remery</i>	
3C: De Kracht van Vrouwen in de Filantropie	44
<i>Michiel de Wilde</i>	
4: PRACTICAL ADVICE FOR ASPIRING WOMEN ENTREPRENEURS	51
<i>Dianne Bevelander en Madeleine van der Steege</i>	
5: INTERVIEWS	65
Interview 1: <i>Hans de Boer</i>	67
Interview 2: <i>Josette Dijkhuizen</i>	69
Interview 3: <i>Juully Ruyters</i>	71
Interview 4: <i>Simone Brummelhuis</i>	73
6: SLOTWOORD	75
<i>CARE Nederland</i>	
REFERENTIES	81
OVER SMO	87
OVER DE AUTEURS	89
SMO-PUBLICATIES	95

De economische kracht van de ondernemende vrouw

Het belang van economische groei heeft geen nadere toelichting. Dat economische groei mensenwerk is ook niet, want groei kan alleen gerealiseerd worden met nieuwe ideeën en investering in tijd en geld. Wat wellicht wel een toelichting heeft, is dat veel meer mensen dan nu daaraan kunnen bijdragen. Anders is het niet te verklaren dat Nederland bij lange na niet het maximale haalt uit wat het arbeidspotentieel te bieden heeft. Vooral de arbeidsparticipatie van vrouwen blijft door de vele kleine parttimebanen laag. Uit recente cijfers van het CBS blijkt – helaas – dat vrouwen nog altijd minder vaak economisch zelfstandig zijn.

Daarentegen laat de groei van het aantal vrouwelijke ondernemers in het afgelopen decennium zien, dat zij de tijd wel meer dan ooit rijp achten voor deze route naar economische onafhankelijkheid door het starten van een eigen onderneming. Onder de vlag van hun eigen bedrijf betreden ze de markt, niet in de weg gezeten door de beperkingen die loondienst hen doorgaans oplegt. Deze ontwikkeling is zeer toe te juichen.

Nederland kent inmiddels voldoende rolmodellen die bewijzen dat ook een internationale doorbraak mogelijk is. Vrouwelijk ondernemerschap kan daarbij het verschil maken in de concurrentiekracht van Nederland. Dat besef moet nog wel groeien, met name bij vrouwen zelf. Een grote stap zetten begint met groot denken, bijvoorbeeld als het gaat om financiering en groeiambities.

Een onnodig groot aantal vrouwen stopt met dromen over een eigen bedrijf nog voor de start, omdat de onzekerheden die nu eenmaal horen bij ondernemerschap hen te veel afschrikken. Het beginnen van een bedrijf blijft in meer of mindere mate altijd een risico.

In deze bundel staan talrijke voorbeelden van ondernemende vrouwen die de onzekerheid als gegeven beschouwen en desondanks een bewuste keuze maakten voor een eigen bedrijf. Het ondernemerschap bracht hen op de eerste plaats de smaak van persoonlijk succes en daarnaast vaak ook financiële voorspoed. Zij worden nu nog gezien als uitzondering, maar vormen een wenkend perspectief voor iedereen, man en vrouw, jong en oud. Laat u inspireren door hun succesverhalen, zie waar uw kansen liggen en grijp deze met beide handen aan!

Speciale dank bij de totstandkoming van deze publicatie gaat uit naar de auteurs en geïnterviewden, alsmede onze partner CARE Nederland.

Kim Boersma

Lid Algemeen Bestuur Instituut SMO *Den Haag, februari 2015*

1

**VROUWELIJK
ONDERNEMERSCHAP
IN NEDERLAND**